

EMO'DAN NÜKLEER SANTRAL İMTİYAZINA TEPKİ

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, EMO 42. Dönem 3. Koordinasyon Kurulu toplantısında basın toplantısı düzenledi. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göлтаş, 1 Nisan 2011 tarihinde düzenlenen basın toplantısında, AKP Hükümeti'ni halktan yana enerji politikaları uygulamaya ve nükleer santral kurma inadından vazgeçmeye çağırıdı. Göлтаş, nükleer santrale karşı 24 Nisan 2011 tarihinde İstanbul'da Kadıköy'de yapılacak olan mitingde katılım çağırısında bulundu.

EMO 42. Dönem 3. Koordinasyon Kurulu'nun 1 Nisan 2011 tarihinde başlayan toplantısının öğleden sonraki bölümü EMO Yönetim Kurulu'nun düzenlediği basın toplantısıyla açıldı. Basın toplantısının başlangıcında EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göлтаş, şöyle konuştu:

"Ülkemizde ve dünyada gelişen olayları değerlendirmek, meslek alanlarımızla olan ilişkilerini bütün

boyutlarıyla tartışmak ve ülke gündemine gelen başta enerji, iletişim, haberleşme olmak üzere Türkiye'nin bütün demokratik, ekonomik süreçleriyle ilgili, ülkede yaşanan demokrasi süreçlerindeki sıkıntılarla ilgili gelişmeleri seçim atmosferine girilen bir süreçte örgütsel bütünlük içerisinde tartışmak için biraradayız. Gerçekten yoğun bir gündem var. Bir yandan bu ülkede insan hakları ihlallerinin tırnak içerisinde ileri demokrasi adı altında sürdürüldüğü ve tarihte ilk defa basılmayan kitapların taslak halinde toplandığı, hem yazarlarının içeri alındığı, muhtemel kitabın basımına dair önlemlerin geliştirildiği, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önünde üniversitelerin baskı ve yasak ortamlarının geliştiği, yargının denetim altına alındığı, meslek örgütlerinin kendi meslek alanlarıyla ilgili yaptıkları çalışmaların sürekli baskı ve yasak ortamına sokulduğu bir süreçten geçiyoruz."

Cengiz Göltaş, Fukuşima Santrali'ndaki gelişmeleri kaygıyla izlediklerini belirtirken, Türkiye'yi de diğer ülkelerin aldıkları sorumluluk çerçevesinde davranmaya davet etti. Göltaş, "Kamuoyu, başta Mersin Akkuyu ve Sinop olmak üzere, nükleer santral konusunda yaşanan bu süreçten sonra Türkiye'de bu ısrardan vazgeçilmesini bekliyor. Bizler elektrik üretim seçeneği olarak Türkiye'nin gündemine dayatılan nükleer santralin sağlıklı bir süreç olmadığını ifade ediyoruz" dedi. Göltaş, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Kısaca şunu vurgulamak isteriz ki, bu olay çok büyük tarihsel bir olaydır. Hafife alınacak, geçirilebilecek bir olay değildir. Nükleer şirketler için, nükleer lobiler için artık 11 Mart öncesinde söylenen bütün argümanlar geçersiz kalmıştır. Dünya uygarlık sorunuyla karşı karşıyadır. Yenilenebilir enerji politikalarına dönük politikalarını yaşama geçirecek, bunu kamu hizmeti anlayışı ile planlayacak, bunu toplumun tüm kesimleriyle birlikte yürütecek yeni bir anlayışa ihtiyacımız vardır. AKP hem pahalı elektrikle karşı karşıya bırakmakta, hem de nükleer santral gibi 'Ben yaptım oldu' anlayışıyla emri vaki bir şekilde topluma sunmaktadır. Türkiye'de nükleeri bir dayatma olarak getirenlerin bu son kazadan da yeterli dersi çıkaramadıklarını son açıklamalarından da görüyoruz.

AKP Hükümeti'ni enerji politikaları konusunda halktan, bu ülkenin çıkarlarından yana, sorumlu yöneticilik yapma standartlarına uygun olarak açıklama yapmaya ve

nükleer santral inadından vazgeçmeye davet ediyoruz. Elektrik Mühendisleri Odası, her zaman insandan yana, temiz teknolojilerle yürüten bir siyaset anlayışını önüne koymuştur.

24 Nisan'da Tüm Türkiye çapında bu ülkenin enerjisine kaynaklarına doğru bir yerden bakan tüm kurum ve kişileri Kadıköy'de yapılacak Nükleer Karşıtı Mitinge davet ediyoruz. NKP Sekreteryasını yürüten bir örgüt olarak toplumun bütün kesimleriyle birlikte sesimizi daha gür bir biçimde hem dünyaya hem de ülkemizdeki yöneticilere duyurmayı hedefliyoruz.

Mersin Akkuyu'da da Sinop'ta da toplumsal duyarlılıkların enerji politikalarına yön verenler tarafından duyulmasını umuyoruz. Bu mitingte de biz geleceğimize, çocuklarımıza, bundan sonraki nesillere sahip çıkmak üzere Kadıköy'de buluşacağız."

Göltaş'ın basınla ve Koordinasyon Kurulu ile paylaştığı EMO Yönetim Kurulu açıklamasında ise, şu değerlendirilmeye yer verildi:

"11 Mart'ta yaşanan deprem ve tsunami sonrası gelişmeler Dünya Nükleer Enerji Tarihi'nde bir dönüm noktasıdır. Yaşanan doğal afetin ardından Japonya'da meydana gelen nükleer kaza bugüne kadar 'Japonya bir deprem ülkesi ve enerjisinin yüzde 55'ini nükleerden sağlıyor', 'Güvenlik önlemleri o kadar iyi ki depremlerin tamamında nükleer santraller sınavı başarıyla

geçti' diyenlere kazın ayağının aslında öyle olmadığını gösterdi.

Almanya, nükleer tesislerinde yeniden denetime gideceğini açıkladı. Tüm dünya gibi biz de bir an evvel kazanın boyutu büyümeden durumun kontrol altına alınması umuduyla durumu izledik. Olaydan 20 gün sonra durumun tüm yönleriyle tespitini yapmak, etkilerinin ne olacağını kestirmek imkansız. Şu an için kazanın INES Skalası'nda etkisinin 5, yani "geniş ölçekte etkisi olabilecek kaza" olarak değerlendiriliyor. Bugüne kadar yaşanan kazalar içerisinde en büyük ikinci kaza olan, 1979'da yaşanan Three Mile Island kazasıyla aynı etkide."

Açıklamada, deprem sonrası felakete dönüşen süreçte yaşanan gelişmeler şöyle özetlendi:

"11 Mart 2011

• Saat 07.46: Honshu Adası yakınlarında yerin 24 km altında 9 büyüklüğünde deprem meydana geldi. İlk 3 reaktör sarsıntının etkisiyle otomatik olarak kapatıldı. 4-5 ve 6 No'lu reaktörler bakım dolayısıyla kapalı konumdaydı.

• Saat 08.01: Şebekenin tamamında yaşanan güç düşümüyle birlikte santral karanlığa gömüldü. Aktif reaktörleri soğutmak için kullanılan ve dakikalar sonra tsunaminin etkisiyle büyük hasar görececek pompaları beslemek için jeneratörler devreye girdi.

• Saat 18.55: Santrale 3 kilometre çapındakiler için tahliye kararı alındı. 10 km çapındakiler için hazır olmaları ve evlerinden çıkmamaları uyarısı yapıldı.

12 Mart 2011

• Saat 08.30: Santralin 10 km çapında yaşayanlar için tahliye uyarısı yapıldı.

• Saat 14.40: Daha önce 10 km açıklanan tahliye kararı 170 bin kişiyi etkileyecek olan 20 km'ye çıkarıldı. Halka iyot tabletleri dağıtılması kararı alındı.

13 Mart 2011

• Saat 14.35: "Japonya Nükleer Acil Durum Eylem Planı" Madde 10'da belirtilen nükleer santral yakınlarında izin verilen radyasyon değerlerinin üzerinde ölçüm kaydedildiği açıklandı.

• 14 Mart'a kadar 184 bin 670 kişi tahliye edildi. Aynı gün Reaktör 4'de başlayan yangın 2.5 saatte söndürüldü.

• 31 Mart itibarıyla arızalı tüm reaktörlere soğutma amaçlı saatte ortalama 8 metreküp su basılmakta. Reaktör 1 sıcaklığının 281 C'den 251 C'ye düşürüldüğü, buna rağmen Reaktör 2'de sıcaklığın 177 C'den 181 C'ye çıktığı rapor edilmekte.

• TEPCO şirketi Fukuşima Nükleer Santrali'nin 4 reaktörünü kapatma kararı aldığını, 2 reaktörün geleceğinde halka danışılarak karar verileceğini açıkladı.

• Dünya Atom Ajansı Direktörü'nün 3 gün önce yaptığı açıklama 4 başlıkta toplanıyor:

• Durum ciddiyetini koruyor.

• Asıl öncelik krizin üstesinden gelmektir.

• Artık önümüzü görebiliyoruz.

• UAEK Japonya'ya yardım için elinden gelen her şeyi yapıyor."

Fukuşima Felaketi'nin, tek bir anda oluşan ve etkileri bertaraf edilmeye çalışılan tren kazası, tüp patlaması, köprü çökmesi gibi bir kaza olmadığını altı çizilen açıklamada, nedeni ne olursa olsun nükleer santral kazasında "Kontrol altına alındı" denildikten sonra sürecin kontrol dışına çıktığının yadsınamaz bir gerçek olduğu vurgulandı. Açıklamada yetkililerin kazaya yaklaşımı da şöyle değerlendirildi:

"Ortada kararı alınmış, ancak yapımına başlanamamış; yapımı başlanmasına rağmen yıllarca devreye alınamamış; tüm çalışma ve yatırımlara rağmen vazgeçilmiş proje örnekleri varken, ülkemizde ne yazık ki 'tüp gaz' düzeyinde bir benzetme ile nükleer santral kurma kararlılığı yetkililer tarafından ortaya konulmuştur. Tüm dünya, felaketin bertaraf edilmesini umutla beklerken; Türkiye'de nükleer santral kurma konusunda yapılan açıklamalardaki kararlılık ifadeleri akla 'Acaba başka hesaplar mı var?' sorusunu getiriyor.

Tüm süreç önceden de vurguladığımız gibi hızlıca tamamlanmaya çalışılıyor. Nükleer enerjiyi, enerji politikalarına dahil eden ülke örnekleri de göstermektedir ki; Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hazırlıkları 1 yıl sürer, ÇED onay/analiz süreci 1 yıl da tamamlanır. Bu süreci ortalama 18 aylık Ön Güvenlik Analiz Raporu (PSAR) hazırlığı ve inşaat lisansı başvurusu takip eder.

Japonya gibi konuyla ilgili mevzuatı hazır, periyodik olarak eğitim verilen bilinçli bir toplumda bile çaresizlik ortadayken; hiçbir ciddi hazırlık süreci yapılmaksızın nükleer santral kurulmak istenmektedir. 35 yıl önceden verilmiş yer lisansı yenilenmeden, ortada daha inşaat lisansı da yokken, üstelik ÇED süreci tamamen yok sayılarak; 'Nisan'da kazmayı vuruyoruz' açıklaması kabul edilemez. Söz konusu olan gelecek nesiller, insan yaşamı olduğundan kamu yararını gözetmeyen bu anlaşma çerçevesinde Hükümet başta olmak üzere yetkilileri, sorumluluklarına yakışan açıklamalar yapmaya ve verilen kararları/imtiyazları tekrar gözden geçirmeye davet ediyoruz." ◀